

Lucien Hervé 100
Szépművészeti Múzeum
2010. október 27. – 2011. április 30.

A száz éve született Lucien Hervé fotóművész alkotásaiból válogatott kiállítást láthat április 30-ig a nagyközönség Szépművészeti Múzeumban. Az újonnan a múzeum gyűjteményébe került száz fotót és számos, eddig még nem közzétett dokumentumot bemutató kiállítás elsősorban a magyar származású művész építészeti fotóira helyezi a hangsúlyt, de a látogatók áttekintést kaphatnak Hervé egész életművéről.

A kiállítás Magyarországon első ízben egy teljes életművet mutat be, ahol az ismert és elismert felvételek mellett a magyar közönség számára ismeretlen, sőt soha ki nem állított művek tárhatják fel a három éve elhunyt Lucien Hervé művészetét. A kutatások eredményeként a fotók mellett a művész tevékenységét, munkamódszerét és kapcsolatrendszerét szélesebb kontextusban feltáró dokumentumokat is láthat a közönség, **így a tárlat a művész tevékenységét már ismerő, szakmai érdeklődők számára is számos újdonságot tartalmaz.**

A fotográfus Elkán László néven, Hódmezővásárhelyen született 1910-ben. Fiatalon, 18 évesen hagyta el Magyarországot, és egy éves bécsi tartózkodás után Párizsban telepedett le. Itt 1939-ig egy bankban keresett megélhetést, majd egy magazin számára kezdett el cikkeket írni és fotókat készíteni. A világháború alatt a hadifogságban, majd az ellenállás alatt nyílt módja a művészetekkel foglalkozni: rajzolni, festeni kezdett. Ekkor vette fel az Hervé álnevet, melyet később művésznévként használt. A háború utáni időben aktív szakszervezeti és politikai tevékenysége mellett ismét rajzolt, festett, valamint magazinok számára fotózott. **Pályája 1949-ben gyökeresen megváltozott: találkozott Le Corbusier-vel,** aki az akkor épülő Marseille-i lakótömbje építkezéséről készített fotóit látva Hervét meghívta állandó fotósának. Hervé ettől kezdve szisztematikusan végigfotózta a jeles építész összes alkotását, és hamarosan számos meghívást kapott más kortárs építészekről is munkáik megörökítésére. **Hervé életművének legnagyobb részét ezek a modern építészetről készített fotók teszik ki.** Megbízást kapott azonban a Közel-Keleten, Indiában és Amerikában is, nyaralásai során pedig több ezer felvételt készített Franciaországban és Olaszországban.

Fotóinak egyedisége merész, fény-árnyék ellentétekre épülő, szigorú és geometrikus képkivágataiban rejlik, melyek azonban minden dokumentatív szemléletet nélkülöznek. Le Corbusier azt mondta róla, hogy e fotókon keresztül maga is jobban megismeri épületeit.

Hervét ma az építészeti fotó legeredetibb és legfontosabb képviselőjeként tartják számon, azonban munkássága során számos más téma is végigkísérte pályáját: felkeltették érdeklődését az utca apró, jelentéktelen részletei és érzékenyen ragadta meg az ember és élettere kapcsolatát is. Kortársaitól eltérően került az anekdotikus életképeket, fotói szigorú kompozíciójuk mellett is mélyen humánus üzenetet hordoznak. **Eszközül a geometrikus felépítésű, szigorú kompozíciót választotta, mely felé Mondrian művészete és a konstruktivisták vezették.**

Hervét 1965-től tartó súlyos betegségében is kivételesen megőrzött nyitottság, életerő és alkotókedv jellemezte. Életének utolsó éveiben is fotózott, számos könyvet, könyvtervet készített és maga rendezte kiállításait.

Lucien Hervé fotóiból szerte a világon több mint 150 alkalommal, Magyarországon pedig 1963 és 2008 között többször is rendeztek önálló kiállítást. E hazai kiállítások kevés kivétellel azonban tematikus kamara-kiállítások voltak, a korábbiak tematikáját a művész maga válogatta, míg az utóbbi évtizedek tárlatai egy-egy aktuális téma köré szerveződtek. **A mostani válogatás azonban egy teljes életmű reprezentatív szelete,** ahol a fotók bemutatása nagyobb tematikus egységekben történik. A képek Lucien Hervé minden jelentős témájából ízelítőt adnak, **bemutatásuk három nagy csoportban történik: ember, építészet, absztrakció témakörében.** A tematikus rendezési elv részben lehetővé teszi az **életmű kronologikus feltárását** is.

A kiállítás első részében két Párizsban készült - az Eiffel-torony és a PSQF (Paris Sans Quitter Ma Fênetre, Párizs az ablakomból) - sorozat látható, melyek az alkotó legkorábbi fotográfiái közé tartoznak. Hervé életművében az ember jelenléte és az építészet bemutatása nem feltétlenül választható el egymástól. Hitvallása szerint minden képe „humanista”, függetlenül attól, megjelenik-e rajta valóban az ember, vagy nem. Párizs és az ember témaköre nem megrendelésre készült, a részben a háború előtt, részben pedig utána készült fotók kitűnően reprezentálják az építészeti fotográfiáknál nagyra értékelt minimalista képszerkesztést, geometria keresését és a fény-árnyék ellentétére épülő kompozíciót.

Lucien Hervé életművének gerincét az építészetet ábrázoló fotói jelentik. Ebből kiemelendők a Le Corbusier-vel való együttműködésből származó felvételek, melyek között a művész legismertebb felvételei is feltűnnek. További nagy építészeti megbízásait az UNESCO székházról (Marcel Breuer-Nervi- Bernard Zehrfuss), Le Havre-ról (Auguste Perret) és Brazíliavárosról (Oscar Niemeyer) készült fotók képviselik. Az életműben hasonló hangsúllyal vannak jelen a népi építészet, és a különböző égtájak történeti építészetét bemutató felvételek is. Ezek az Európában, Kis-Ázsiában és Indiában készült fotók felidéznek Hervé legfontosabb kiállításainak hangulatát is, melyeken nem csak láttatni akart, hanem az építészeti alkotásokat létrehozó eszme és az építetői szándék megértetését is célul tűzte ki. A képek ugyanakkor rámutatnak a művészt foglalkoztató egyik legfontosabb gondolatra is: a különböző korok és kultúrák építésze felfogásában rokon a 20. század építészetével, és ma is érvényes válaszokat ad kora kihívásaira

A harmadik nagy egységet az absztrakt, vagy absztrakció irányába mutató felvételek jelentik. Hervé objektívje előtt a táj, a pusztuló házfal, a

tépett plakát is új értelmet kap, a kontextusukból kiemelt részletek elvont formákká válnak és rámutatnak, hogy a látszólag érdektelen is lehet szép. A témának a művész kiállításokat és könyvet is szentelt, életműve koherens részének tartotta. E színes és fekete-fehér felvételekhez kapcsolható a betegsége és kora által lakásához kötött művész élete utolsó időszakában, saját lakásában készült fotósorozat, mely igazolja, hogy számára mindez nem jelentett korlátot, szeme szüntelenül kereste az elé táruló látvány beszédes elemeit és mindvégig megőrizte sajátos, csak rá jellemző kifejezőmódját.

A Lucien Hervé 100 kiállítás egyben a Fotóhónap2010 rendezvénysorozat nyitóeseménye. A Fotóhónap elnevezésű, 2000-től megrendezett fotóművészeti eseménysorozat – melyet a Magyar Fotóművészek Szövetsége rendez meg kétévente – fő célja a fotográfia kiemelkedő alkotóinak és műveiknek a bemutatása, amellyel lehetőséget teremtenek a világszínvonalú képanyagok megismerésére. A nemzetközi trendek mellett felhívják a figyelmet a hazai alkotók munkáira, így segítve elő integrálódásukat a világ fotóművészeti vérkeringésébe. A kiállítások és kapcsolódó rendezvények lehetőséget teremtenek mind a fotográfiai szakma, mind a nagyközönség számára a klasszikus értékek és a jelenleg érzékelhető, aktuális irányzatok megismerésére, a fotóművészet műfajainak, stílusbeli eltéréseinek megkülönböztetésére.

A kiállítás támogatója a La Meridien Hotel Budapest és az Air France, fő médiatámogatója a Duna TV.

A kiállítás kurátora Baki Péter, a Magyar Fotográfiai Múzeum igazgatója és Gebauer Imola művészettörténész.